

Peta lekcija • Lesson Five

A1

37,38

PET MAČAKA I PET PASA

✂️ Replace *mačka* and *pas* with these pairs: *mòmak* and *djèvojka*; *ptica* and *zmija*; *stùdent* and *stùdentica*; *učitelj* and *đak*.

✂️ Replace *jesti* with *piti*, *glàdan* with *žèdan*, use the beverages introduced in exercise 4A3. Leave off the last line in this version.

✂️ Replace *kruška* with: *jabuka*, *jagoda*, *nàranča*, *pecivo*, *òrah*, *smokva*, *šljiva*.

✂️ Replace *veliki* and *dèbeli* with *dosadni*, *slabi*, *sretni*, *šareni*, *tànkij*, *zlij*.

Replacement nouns for lines 1 & 5:

mačaka > *mòmaka*, *ptica*, *stùdenata*, *učitelja*
pasa > *djèvojaka*, *zmija*, *stùdentica*, *đaka*

Replacement adjectives for line 1:

velikih, *dèbelih* > *dosadnih*, *slabih*, *sretnih*, *šarenih*, *tànkijh*, *zlijh*.

Replacement nouns for lines 2, 3, 5, 7, 9:

mačke > *mòmci*, *ptice*, *stùdenti*, *učitelji*

Replacement nouns for lines 2, 4, 6, 8:

psi > *djèvojke*, *zmije*, *stùdentice*, *đaci*

Replacement verb for line 7:

jedemo > *pijemo*

Replacement adjectives for line 7:

gladne > *žedne*

Replacement nouns for line 7:

kruške > *jabuke*, *jagode*, *nàranče*, *peciva*, *òrahe*, *smokve*, *šljive*

and line 9

dvije kruške > *dvije jabuke*, *dvije jagode*, *dvije nàranče*, *dva peciva*, *dva òraha*, *dvije smokve*, *dvije šljive*

Replacement nouns for line 8:

krušaka > *jabuka*, *jagoda*, *nàranči* or *nàranča*, *peciva*, *òraha*, *smokava* or *smokvi*, *šljiva*

☆ Examples:

1. *Pet sretnih djèvojaka* i *pet slabih mòmaka* *ide* u *grad*.
5. - *Imamo pet malih kuća* za *pet sretnih djèvojaka* - *kažu* *djèvojke*.
6. - *Zašto idete od kuće do kuće?* - *pitaju* *mòmci*.
7. - *Da jedemo nàranče*. *Gladne smo* - *odgovaraju* *djèvojke*.
8. - *Malo nàranči* ili *puno nàranči?* - *pitaju* *mòmci*.
9. - *Svaka* *uzima* po *dvije nàranče* – *kažu* *djèvojke*.

☆ **Examples:**

7. - Da pijemo limunàde. Žèdne smo
- odgovàraju mačke.
7. - Da pijemo mlijèka. Žèdne smo
- odgovàraju mačke.
8. - Malo limunàde ili puno limunàde? - pìtaju psi.
8. - Malo mlijèka ili puno mlijèka? - pìtaju psi.

***Note** that when the examples used in line 7 are fruits and other objects the case used is the Apl while in examples using drinks and other liquids, the case used is Gsg. For a fuller explanation see the entry on “partitive genitive” on page 52 of the Textbook.

☞A2

◎39,40

NEMA NOVCA!

☞ **Replace** *ručak* with *vèčera* and (*na*) *fakultet* with (u) *kino*, (u) *kazalište*, and *4:00 p.m.* with *9:00 p.m.*, *6:00 p.m.* with *11:00 p.m.*

☆ **Example:**

1. Ako imà vremena prije vèčere, idem u kazalište. no length
6. A poslije kazališta?
7. Evo me! Dòlazim na vèčeru u devet sàti!
8. Što se mene tiče, možeš doci i u jedanaest sàti. Vèčera te čekà, ako je hòćeš jesti.

1. Ako imà vremena prije vèčere, idem u kino.
6. A poslije kina?
7. Evo me! Dòlazim na vèčeru u devet sàti!
8. Što se mene tiče, možeš doci i u jedanaest sàti. Vèčera te čekà, ako je hòćeš jesti.

☞A3

◎41,42

TKO DOLAZI?

☞ **Replace** *brat* with *sèstra*, *otac* with *majka*, *stric* with *strina* and make further versions inserting *ujak*, *ujna*, *tetak*, *tetka* wherever relevant.

☞ **Replace** *sudac* and *odvjetnik* with *liječnica* and *medicinska sèstra* or *pisac* and *prevoditelj*.

☆ **Example:**

3. Sèstra mòje majke.
4. Znam da je tetka majčina sèstra. Kaže li se “tetka” i za očevu sèstru?
5. Da! Tàko je. Tò je mòja tetka.

☆ **Examples:**

7. Ona je liječnica i živi u Rijeci.
8. Liječnica! Da li je tetkin posao zanimljiv?
9. Kako za koga. Ona svoj posao voli.
10. Ja pak želim biti medicinska sèstra.

7. On je pìsac i žìvi u Rijèci.
8. Pìsac! Da li je strìčev pòsao zanimljiv?
9. Kàko za kòga. On svoj pòsao voli.
10. Ja pak žèlim biti prevòditelj.

✎ **Make** a list of the differences among B, C, and S found in this exercise.

1. **general vocabulary differences**, such as:
 - sèdmica [B] tjedan [C] nèdelja [S]
 - stànica [B] kolodvor [C] žèleznička stànica [S]
2. **specific vocabulary.**
 - (a) **names of family members**, such as
 - àmìdža [B] strìc [B,C,S]
 - àmìdžinica [B] strìna [B,C,S]
 - dàidža [B] ujak [B,C,S]
 - dàidžinica [B] ujna [B,C,S]
 - tètak [B,C,S] tètča [S]
 - (b) **names of certain professions**, such as:
 - advòkat [B,S] òdvjetnik [C]
 - sùdija [B,S] sùdac [C]
 - prevòdilac [B,S] prevòditelj [C]
3. **different shape of word**, e.g.
 - ljèkarka [J] [B/S] lèkarka [E] liječnica [C]
4. **question words:**
 - šta [B,S] što [C]
 - ko [B,S] tko [C]
5. **question formation:**
 - da li [B,S] li [B,C]
6. **shorter vs. longer endings on pronominal adjectives**, e.g.
 - mog òca [B,C,S] mòga òca [C]
7. **infinitive vs. da + present tense**, e.g.
 - žèlim biti [B,C] žèlim da budem [B,S]
8. **ijekavian [J] vs. ekavian [E]**, e.g.
 - nèdželja [J] nèdelja [E]
 - ljèkarka [J] lèkarka [E]
 - žèljezničkì [J] žèlezničkì [E]
 - srijèda [J] srèda [E]
 - gdje [J] gde [E]

SSL: Extend this list to embrace material from the preceding four lessons as well.

Note: The extended list below also includes material from other sections of this lesson.

1. **general vocabulary differences**, such as:
 - tèka [B] bilježnica [C] sveska [S]
 - prijatelj [B,C,S] drug [S]
 - geogràfskì [B,C,S] zemljopisnì [C]
 - izvìnite [B,S] opròstite [C]
 - blàgajna [B,C] kàsa [S]
 - hljeb [J] [B/S] kruh [C] hleb [E]
 - prijateljica [B,C,S] drugarica [S]

nàrandža [B] nàranča [C] pomòrandža [S]
 kòmād [B,C,S] pàrče [S]
 tàbla [B,S] ploča [C]
 pašoš [B,S] putòvnica [C]
 kìno [B,C] bioskop [S]
 pòzorište [B,S] kàzalište [C]
 voz [B,S] vlak [C]
 napolju [B,S] vani [B,C]
 abecèda [B,C,S] àzbuka [S]
 paràdajz [B,C,S] rajčica [C]
 mòmenat [B,S] trenùtak [B,C,S]

2. specific vocabulary

(c) country or nationality names, such as:

Australijānac [B,S] Austrālac [C]
 Rùmūnija [B,S] Rùmūnjska [C]
 Španija [B,S] Španjolska [C]

3. different shape of word, e.g.

dòmāća zàdaća [B,C] dòmaći zadàtak [S]
 stùdentkinja [B,S] stùdentica [B,C]
 pròfesorka [B,S] profesòrica [B,C]
 jeste [B,S] jest [C]
 njen [B,C,S] njezin [C]
 lahak [B] lak [B,C,S]
 hèmijski [B,S] kèmijski [C]
 večē [B,S] večer [C]
 Evròpa [B,S] Eùropa [C]
 takòđe [B,S] takòder [B,C]
 kàfa [B,S] kàva [C]
 pješke [B] pješice [C]
 kafāna [B,S] kavāna [C]
 naveče [B] navečer [C] uveče [S]
 ptičiji [B,C] ptičji [B,S]

4. question words and other adverbs:

gdje [J] gde [E], kuda [B,C,S] kamo [C]
 neko [B,S] netko [C]

Note: (5), (6), (7) and (8) in the above list refer to general facts, most of which are amply illustrated in previous lessons as well; therefore no additional specific examples are cited here.

9. Latin alphabet exclusively vs. choice of Latin or Cyrillic alphabet

abecèda [B,C,S] àzbuka [S]

10. foreign proper names written according to spelling, e.g.

George [B,C] Džordž [S]
 Freddy [B,C] Fredi [S]
 Caitlin [B,C] Kejtlin [S]
 Chicago [B,C] Čikago [S]
 Washington [B,C] Vašington [S]

IZLAZAK U GRAD

✂️ Replace *kino* with grad, kavàna, pòzorište, mùzej and replace *film* with ljudi, predstava. Replace 4:00 with 7:00 or 11:00.

2. U sedam sati.
3. A u koliko sati onda možemo ići u kàzalište da gledamo predstavu?

2. U jedànaest sati.
3. A u koliko sati onda možemo ići u kavànu da gledamo ljude?

Note: Do not bother about a replacement for the adverb *popòdne*, even though it is italicized in the exercise.

 VJEŽBE

B1

✂️ Replace *jabuka* with čaša vina, komađ sira, kruška, òlovka, òraha, pecivo, slatkiš, šljiva.
 ✂️ Replace *student* with djevojka, đak, momak, prijatelj.

Replacement nouns for line 2:

jabuka > čaša vina, komađ sira, krušaka, òlovaka, òraha, peciva, slatkiša, šljiva.

Replacement nouns for lines 3 and 4:

studenata > djevojaka, đaka, momaka, prijatelja

Replacement for line 5:

dvije jabuke > dvije čaše vina, dva komađ sira, dvije kruške, dvije òlovke, dva òraha, dva peciva, dva slatkiša, dvije šljive.

☆ **Example:**

1. Što to nosiš?
2. Nosim dvanaest komađ sira.
3. A koliko je djevojaka òuvdje?
4. Ima nas deset djevojaka.
5. Onda svaka djevojka može ùzeti po jeđan, a ti i ja po dva komađ sira.
6. Kako da ne!

B2

✎ Replace *italicized words* with: jagoda, òrah, smokva, šljiva.

Replacement nouns for line 6, 7 and most of line 8:

jagoda, òraha, smokvi, šljiva

Replacement nouns for the second noun in line 8:

jagode, òraha, smokve, šljive /

☆ **Example:**

1. Imam jagoda, òraha, smokvi i šljiva.
2. Koliko imaš jagoda, òraha, smokvi i šljiva?
3. Imam pet jagoda, tri òraha, i sedam smokvi i šljiva.

B3

✎ Replace *vrijeme* and *novac* with the pairs: **a)** bijela mačka, crni pas; **b)** sretni student, tužni student; **c)** teški posao, lakši or laki odmor; **d)** žuta kruška, crvena jabuka.

☆ **Examples:**

1. Imamo mnogo bijelih mačaka, a malo crnih pasa.
2. Imamo mnogo sretnih studenata, a malo tužnih studenata.
3. Imamo mnogo žutih krušaka, a malo crvenih jabuka.
4. Imamo mnogo teških poslova, a malo lakših odmora.

B4

✎ Replace *vikend* with tjedan.

✎ Replace *London* with Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Grčka, Hrvatska, Mađarska, Pariz, Srbija.

☆ **Examples:**

1. Što želiš raditi idućeg tjedna?
2. Idućeg tjedna hoću ići u Pariz.

B5

✎ Replace the numbers **10** and **6** with others, and replace *slatki sok* with: dobro pitanje, dugo pismo, slobodna sedmica > slobodni tjedan, tužni film, važna stvar.

deset slatkih sokova > deset dobrih pitanja, osam dugih pisama, pet važnih stvari, pet slobodnih tjedana, dve > dvije važne stvari, tri tužna filma, devet tužnih filmova

četiri slatka soka > tri dobra pitanja, dva duga pisma, pet važne stvari, četiri slobodna tjedna, jedna važna stvar, dva tužna filma, četiri tužna filma

☆ **Examples:**

1. Imam deset dobrih pitanja.	1. Imam dvije važne stvari.
2. Kada uzmem sedam, koliko ih onda imaš?	2. Kada uzmem jednu, koliko ih onda imaš?
3. Onda imam tri dobra pitanja.	3. Onda imam jednu važnu stvar.

1. Imam osam dugih pisma.
2. Kada uzmem šest, koliko ih onda imaš?
3. Onda imam dva duga pisma.

1. Imam tri tužna filma.
2. Kada uzmem jedan, koliko ih onda imaš?
3. Onda imam dva tužna filma.

1. Imam pet važnih stvari.
2. Kada uzmem dvije, koliko ih onda imaš?
3. Onda imam tri važne stvari.

1. Imam devet tužnih filmova.
2. Kada uzmem pet, koliko ih onda imaš?
3. Onda imam četiri tužna filma.

1. Imam pet slobodnih tjedana.
2. Kada uzmem jedan, koliko ih onda imaš?
3. Onda imam četiri slobodna tjedna.

B6

- ✂ **Replace *grad* with:** kino, kavana, kazalište.
- ✂ **Replace *stric* with** strina or ujak, ujna, tetka.
- ✂ **Replace *ujutro* with** popodne.

☆ Examples:

1. Idem do strine! Nema me do 9 sati navečer! Idemo zajedno u kavanu.
2. Nè tječe me se što radiš kod strine, ali moraš doći do 8:00.
3. Kako mogu doći u 8:00 ako smo vani do 9:00?
4. Moraš. Ovog tjedna ideš u školu popodne.

1. Idem do tetke! Nema me do 9 sati navečer! Idemo zajedno u kazalište.
2. Nè tječe me se što radiš kod tetke, ali moraš doći do 8:00.
3. Kako mogu doći u 8:00 ako smo vani do 9:00?
4. Moraš. Ovog tjedna ideš u školu popodne.

- ✂ **Redo** B6 as if there are two parents speaking instead of one.

☆ Example:

2. Nè tječe nas se što radiš kod strine, ali moraš doći do 8:00.

B7

Answer the following questions, which make reference to the exercises in 5A1, 5A2, 5A3 and 5A4.

- A1 a. Idu u grad, da jedu kruške. close up space, only one after period
 b. Da, svakako!
 c. Svaka uzima po dvije.

- A2 a. Broj 1 ide u banku zato sto nema novca. Ide pješice.
 b. U četiri sata zato što ide na fakultet.
 c. Može.

- A3 a. Očev brat dolazi na kolodvor.
 b. On je sudac. Voli svoj posao.

- A4 a. U pet sati.
 b. Kako da ne!
 Zato što su gladni i žedni.
 Zato što nisu gladni ili žedni.
 c. Nije vikend.

✎ Prepare two questions of your own based on the A exercises, using the question words *zar, koliko, odakle* or *zašto* to ask another student in class.

Free-form assignments such as this one are not furnished with answers.

✎ DOMAĆA ZADAĆA

C1

Mala Mara i njene životinje

✎ Write this story out, giving the words in parentheses the endings they require.

Answers are in boldface

Mala Mara ima velikog žutog psa. Njen pas se zove "Žučko". Ona ima i malu mačku crne boje. Mara i Žučko često igraju lopte zajedno. Mačka ne igra lopte. Ona to ne voli. Mara ima i pticu plave boje. Marina ptica vrlo lijepo pjeva kad je Mara kod kuće. Najzad, Mara ima i jednu šarenu zmiju. Šarena zmija je tanka i duga. Ona niti igra lopte, niti pjeva.

Mara ide svaki dan u školu. Ona je đak prvog razreda. U ponedjeljak vodi žutog psa u školu. Marin učitelj voli Žučka. Za vrijeme odmora svi đaci igraju lopte zajedno. U utorak Mara vodi crnu mačku u školu. Ni mačka ni učitelj to ne vole. Niko ne igra lopte. Mačka gleda učitelja, i učitelj gleda mačku.

U srijedu Mara nosi pticu plave boje u školu. Svi vole pticu, jer tako lijepo pjeva. Ne mogu da pjevaju kao ptica, ali mogu da zvižde uz ptičiju pjesmu. Svi to rade svaki put kad ona pjeva. U četvrtak Mara nosi zmiju u školu. Niko to ne voli – ni učitelj, ni zmija, ni drugi đaci. Niko ne zna šta da radi.

U petak Mara ništa ne vodi niti šta nosi u školu. Sve njene životinje su kod kuće. Učitelj kaže da je to najbolje. Ali Mara ne voli to ni da čuje.

✎ Try to figure out whether the story is written in Bosnian, Serbian or Croatian. Which are the words that might help you decide? Try to make this decision on your own before looking at the answer at the bottom of p. 78. Then list all the words which prove this to be the right answer.

Note: The answer, that the story is written in Serbian ijekavian, is actually at the bottom of p. 77.

☆ Examples:

njen
 lijepo pjeva
 ponedjeljak
 za vrijeme
 u srijedu
 ne mogu da pjevaju

mogu da zvižde
pjesmu
niko
šta da radi
nè voli to ni da čuje

C2

Provide opposites for the following words.
(Opposites:)

	opposite		opposite
(adjectives)		(adverbs)	
zao	do bar	mного	ma lo
lak	te žak	dalèko	bl izu
došadan	z animljiv		
dug	k ratak	(pronouns)	
ma 	v elik	netko	ni tko
topao	h ladan	nešto	ni šta
crn	b ijel		
rùžan	l ijep		
dèbeo	t anak		
nizak	v isok		
ozbiljan	n eozbiljan		

C3

Translate into C:

1. Imam deset šarenih mačaka.
2. Oni idu u kazalište, a mi idemo u kavano.
3. Aleksandar je gladan. Prvo, jede deset naranči, pet smokvi, tri jabuke i sedam komada sira, a onda nije gladan.
4. Tri teška rječnika i tri lake knjige su blizu prozora.
5. Dvije sretne studentice vide šest tužnih studenata.
(for another way to do this, see Lesson 12, page 185)
6. Nema debelih ptica.
7. Idućeg tjedna idem u Južnu Ameriku!
8. Svakog dana studenti gledaju profesore i učitelje.
9. Njegova ujna i njena ujna su prijateljice, i dolaze na kolodvor u subotu u deset sati.

C4

Here are verbs from the first five lessons. For each infinitive, provide its English meaning, and the 1st person singular (*ja*) and 3rd person plural (*oni*) forms.

-a- conjugation

<i>infinitive</i>	<i>1st singular</i>	<i>3rd plural</i>	<i>meaning</i>
igrati	igram	igraju	play
pjevati	pjevam	pjevaju	sing

pìtati	pìtam	pìtaju	ask
gledati	gledam	gledaju	look at, watch
ìmati	ìmam	ìmaju	have
odgovàrati	odgovàram	odgovàraju	answer
stvàrati	stvaram	stvàraju	create

-e- conjugation

<i>infinitive</i>	<i>1st singular</i>	<i>3rd plural</i>	<i>meaning</i>
kàzati	kažem	kažu	say
teći	tèčem	tèku	flow
mòći	mògu	mogu	can, be able
ìći	idem	idu	go
dòći	dođem	dođu	come [perfective]
čuti	čujem	čuju	hear
piti	pijem	piju	drink
jesti	jedem	jedu	eat
zvati se	zovem se	zovu se	be called
ùzeti	uzmem	uzmu	take
poznàvati	pòznajem	pòznaju	get to know

-i- conjugation

<i>infinitive</i>	<i>1st singular</i>	<i>3rd plural</i>	<i>meaning</i>
vòditi	vodim	vode	lead
nòsiti	nosim	nose	carry
dòlaziti	dòlazim	dòlaze	come [imperfective]
mòliti	molim	mole	pray
tràžiti	tražim	traže	seek
ràditi	radim	rade	work
misliti	misljim	misle	think
željati	želim	žele	wish
vidjeti	vidim	vide	see
vòljati	volim	vole	love

special conjugation

<i>infinitive</i>	<i>1st singular</i>	<i>3rd plural</i>	<i>meaning</i>
biti	sam, jesam	su, jesu	be
htjeti	hòću	hòće	want

C5

Životinje

Connect word to animal:

pas

majmun

mačka

medvjed

zmija

ptica

C6

Place the word in column B into the sentence in column A where it belongs.

- a. Zmije nisu zle **jer** su životinje.
b. Učitelj **č**ak nè znà koliko ima đàka.
c. Mala Mara pjeva **k**ao ptica **ali** ptica nè pjeva **k**ao Mala Mara.
d. **A**ko Mara vodi psa Žučka u školu, **o**nda pas i đaci igraju lopte zajedno za vrijeme odmora.

C7

List the time-related expressions found in 5A2, 5A3, 5A4 and 5C1 and then explain the grammar of each one..

Example: The phrase *u četiri sata* in 5A2 is an accusative expression of time.

accusative phrases of time (without preposition)

svaki dan

svaki put

accusative phrases of time (with preposition)

u četiri sata

genitive phrases of time (without preposition)

idućeg tjedna

idućeg subote

idućeg vikenda

òvog tjedna

òvog vikenda

u četiri sata popòdne
u četvrtak
u koliko sati
u pet sati
u pet i deset
u pet do deset
u petak
u ponedjeljak
u srijedu
u šest
u utorak

genitive phrases of time (with preposition) do
deset sati
do dvanaest
do jedanaest sati

complex time phrase (accusative + genitive)
za vrijeme odmora

Geografska pitanja

For help in answering these questions consult the maps below and the map at the beginning of the book.

1. Srbija i Crna Gora su sada dvije zemlje.
2. Neki od srpskih gradova su: Beograd, Novi Sad, Niš, Čačak, a neki od crnogorskih gradova su: Podgorica, Cetinje, Bar.
3. Rijeka* koje teku kroz Crnu Goru zovu se Lim, Piva i Tara.
4. Rijeka* koje teku kroz Srbiju zovu se Dunav, Drina, Južna Morava, Sava, Tisa, Velika Morava i Zapadna Morava.
5. Zemlje oko Crne Gore su: Albanija, Bosna i Hercegovina, Hrvatska, Kosovo, Srbija.
6. Zemlje oko Srbije su: Albanija, Bosna i Hercegovina, Bugarska, Crna Gora, Hrvatska, Kosovo, Mađarska, Makedonija, Rumunija.

***These** are not the only Serbian and Montenegrin rivers; they are the ones shown on the *Textbook* maps.